

ANYKŠČIŲ VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „SPINDULĖLIS“ ŠVIETIMO PAGALBOS VAIKUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo pagalbos vaikui teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Anykščių vaikų lopšelio-darželio „Spindulėlis“ (toliau – Mokykla) darbuotojų – pagalbos mokiniui specialistų, sveikatos priežiūros specialisto, mokytojų ir vadovų veiklą, susijusią su vaikų socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu bei lygių galimybių sudarymu, leidžiančią didinti ugdymo(si) veiksmingumą.

2. Šis Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V-319 „Dėl Vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. V-1129 redakcija, Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymu Nr. V-950 „Dėl Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikui ir mokiniui tvarkos aprašo patvirtinimo“, 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. V-1134 redakcija, Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 „Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“, 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. V-1130 redakcija, Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-663 657 „Dėl psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymo Nr. V-1133 redakcija, ikimokyklinio ugdymo mokytojo, priešmokyklinio ugdymo mokytojo, logopedo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo, mokytojo padėjėjo pareigybų aprašais.

II SKYRIUS PAGALBOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI, TEIKIMO PRINCIPAI IR FUNKCIJOS

3. Švietimo pagalbos tikslai:

- 3.1. padėti įgyvendinti vaikų teisę į ugdymą;
- 3.2. užtikrinti veiksmingą vaikų ugdymą(si) Mokykloje;
- 3.3. sudaryti prielaidas pozityviai vaikų socializacijai ir pilietinei brandai bei asmeniniam saugumui

4. Švietimo pagalbos uždaviniai:

- 4.1. užtikrinti vaikų saugumą Mokykloje;
- 4.2. sudaryti sąlygas specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų ugdymui(si);
- 4.3. padėti vaikams adaptuotis Mokykloje;
- 4.5. teikti reikalingą psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą.

5. Švietimo pagalbos teikimo principai:

- 5.1. **Lygios galimybės** – kiekvienam vaikui užtikrinamas pagalbos prieinamumas;
- 5.2. **Visuotinumumas** – pagalba teikiama visiems vaikams, kuriems jos reikia;

5.3. **Kompleksiškumas** – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis (informacinė, psichologinė, specialioji pedagoginė ir socialinė, sveikatos priežiūra).

5.4. **Decentralizacija** – šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;

5.5. **Individualumas** – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus vaiko problemas;

5.6. **Veiksmingumas** – remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais.

5.7. **Konfidencialumas** – neatskleidžiama konfidenciali informacija vaiko ar jo tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimo tretiesiems asmenims.

6. **Pagalbos teikimo funkcijos:** diagnostinė, informacinė, prognozavimo, koordinuojamoji.

III SKYRIUS PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR BŪDAI

7. **Švietimo pagalbos gavėjai** – vaikai, jų tėvai (globėjai, rūpintojai), mokytojai, kiti Mokyklos darbuotojai.

8. **Švietimo pagalbos teikėjai** – mokytojai, logopedas, specialusis pedagogas, socialinis pedagogas, psichologas, mokytojo padėjėjas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, vadovai, Anykščių švietimo pagalbos tarnyba ir kitos institucijos į kurias kreipiasi Mokykla.

9. **Švietimo pagalbos formos:**

9.1. **individualus darbas su vaiku** (vaikų skatinimas dalyvauti ugdomojoje veikloje; logopedo, specialiojo pedagogo pratybos, kitų specialistų pagalba);

9.2. **darbas su grupe** (grupinės konsultacijos, skirtos ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimui, logopedo grupiniai užsiėmimai ir kt.);

9.3. **darbas su vaiko šeima** (pagalba sprendžiant problemas, trukdančias vaiko ugdymui(si), tėvų (globėjų) ir Mokyklos bendradarbiavimo stiprinimas);

9.4. **darbas su Mokyklos bendruomene** (saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas, savivaldos aktyvinimas, mikroklimato gerinimas);

9.5. **darbas su socialiniais partneriais** (Anykščių švietimo pagalbos tarnyba, vaiko teisių apsaugos skyrius, socialinių paslaugų centras, policija ir kt., siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą);

9.6. karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio, keliančio pavojų vaikų sveikatai ir gyvybei (toliau – ypatingos aplinkybės), laikotarpiu švietimo pagalba teikiama nuotoliniu ir (arba) tiesioginiu būdu, atsižvelgiant į ypatingų aplinkybių pobūdį.

10. **Švietimo pagalbos teikimo rūšys:**

10.1. **konsultavimas** (vaiko, vaikų grupės, mokytojų, tėvų (globėjų, rūpintojų).

10.2. **ugdymo diferencijavimas** vaikui ar vaikų grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabių, tiek ugdymosi problemų turinčių vaikų ugdymui;

10.3. **socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas** – ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, laikytis sveikos gyvensenos reikalavimų;

10.4. **elgesio korekcija**, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;

10.5. **pagalbos komandos telkimas** Mokykloje (esant reikalui, pasitelkiant šeimą bei socialinius partnerius), siekiant sėkmingai spręsti iškilusias problemas.

11. Specialioji pedagoginė pagalba vykdoma, kai Mokyklos vaiko gerovės komisija suderina specialiosios pagalbos gavėjų sąrašą su Anykščių švietimo pagalbos tarnyba ir patvirtina Mokyklos direktorius.

IV SKYRIUS

ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO ORGANIZAVIMAS

12. **Mokytojai** teikia pagalbą savo grupės ugdytiniams:

12.1. rūpinasi jų asmenybės ugdymu(si) bei branda;

12.2. siekia pažinti ugdytinių poreikius, polinkius, interesus, gabumus, diferencijuoja ir individualizuoja ugdomąją veiklą;

12.3. domisi ir rūpinasi ugdytinių sveikata, jų sauga, puoselėja sveiką gyvenseną;

12.4. suteikia ugdytiniui reikiamą pagalbą pastebėjus, kad jo atžvilgiu taikomas smurtas, prievarta, patyčios ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;

12.5. bendradarbiauja su švietimo pagalbos vaikui, sveikatos priežiūros specialistais;

12.6. informuoja tėvus /globėjus, rūpintojus apie išskylančias problemas;

12.7. padeda ugdytiniams spręsti psichologines, socialines, bendravimo, ugdymosi ir kt. problemas;

12.8. stebi, analizuoja tėvų (rūpintojų, globėjų) bei socialinės aplinkos poveikį ugdymui(-si).

13. **Pagalbos vaikui specialistas – logopedas:**

13.1. teikia specialiąją pedagoginę pagalbą vaikams, kuriems reikalinga logopedo pagalba, tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimu;

13.2. vertina ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo grupių vaikų kalbą (tartį, foneminę klausą, žodyną, gramatinę sandarą, rišliąją kalbą);

13.3. nustato kalbos sutrikimų pobūdį;

13.4. planuoja veiklą kalbos sutrikimams šalinti, numato vaikų kalbos ir kalbėjimo korekcijos kryptis;

13.5. dalyvauja rengiant individualų pagalbos planą SUP poreikių turinčiam vaikui.

13.6. konsultuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) bei mokytojus;

13.7. padeda specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams įsisavinti ugdymo turinį;

13.8. pataria mokytojams kaip pritaikyti specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams ugdomąją medžiagą ir ugdymo priemones.

14. **Mokytojo padėjėjas** skiriamas vaikui ar/ir vaikų grupei, turinčiai vidutinių, didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių dėl įgytų ir įgimtų sutrikimų negalinti savarankiškai dalyvauti ugdymo procese. Mokytojo padėjėjas:

14.1. padeda vidutinių, didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiam vaikui ar/ir vaikų grupei atlikti su ugdymusi, savitarna, savitvarka ir maitinimusi susijusias veiklas;

14.2. padeda orientuotis aplinkoje, judėti, tinkamai naudotis ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis.

15. **Mokyklos Vaiko gerovės komisija:**

15.1. organizuoja ir koordinuoja saugios ir palankios vaiko ugdymui(si) aplinkos kūrimą, prevencinį darbą, ugdymo(si), švietimo ir kitos pagalbos teikimą vaikams, tariausi su tėvais (globėjais, rūpintojais), mokytojais dėl jos turinio, teikimo formos ir būdų;

15.2. gavus tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą, atlieka vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas.

15.3. organizuoja ugdymo(si) programų pritaikymą, rengia individualius pagalbos teikimo planus švietimo pagalbos gavėjui (Aprašo 2 priedas), aptaria pagalbos būdus.

16. **Mokyklos vadovai** koordinuoja pagalbos vaikui teikimą ir atsako už pagalbos vaikui organizavimo kokybę.

17. Psichologo, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo, logopedo, judesio korekcijos specialisto pagalbą pagal poreikį gali teikti **kitos institucijos**.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Vaikų ugdymosi pasiekimai nuolat stebimi ir analizuojami, kad išskylantys sunkumai būtų laiku identifikuojami.
19. Mokyklos darbuotojų bendradarbiavimas, pagalbos teikimo vaikui planavimas, aptarimas ir vertinimas, atsakingas tvarkos vykdymas užtikrina visapusišką pagalbos vaikui įgyvendinimą Mokykloje
20. Švietimo pagalbos teikimo Mokykloje algoritmas pateiktas Aprašo 1 priede.
21. Informacija apie šį Aprašą talpinama Mokyklos svetainėje <https://www.spindulelis.anyksciai.lm.lt>.

SUDERINTA

Anykščių vaikų lopšelio-darželio „Spindulėlis“
Vaiko gerovės komisijos 2023 m. sausio 25 d. posėdžio
Protoliniu nutarimu, protokolas Nr. VGK-2

SUDERINTA

Anykščių vaikų lopšelio-darželio „Spindulėlis“
Mokyklos tarybos 2023 m. vasario 6 d. posėdžio
protoliniu nutarimu, protokolas Nr. V1-1

ŠVIETIMO PAGALBOS VAIKUI TEIKIMO ALGORITMAS

Pagalbos gavėjas	Pagalbos teikimo eiliškumas	Pagalbos teikėjas
Vaikas	I lygmuo	Mokytojas - Individualus darbas su sunkumų patiriančiu vaiku, jo stebėjimas, vertinimas - Numatomos vaiko patiriamų sunkumų pagalbos priemonės, būdai/metodai - Tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimas apie jų vaiko patiriamus sunkumus (individualių pokalbių metu), bendradarbiavimas taikant pagalbos priemones - Kreipimasis pagalbos į Mokykloje dirbančius specialistus - VGK informavimas apie patiriamus sunkumus
	II lygmuo	Mokyklos specialistai (logopedas, judesio korekcijos specialistas) - Individualus darbas su vaiku (tėvams (globėjams, rūpintojams) sutikus) - Individualūs pokalbiai/konsultacijos vaiko tėvams (globėjams, mokytojams) - Numatomi patiriamų sunkumų pagalbos priemonės, būdai/metodai - Vykdoma numatytų ir praktiškai taikomų pagalbos priemonių veiksmingumo stebėseną - Kreipimasis į VGK nesant veiksmingoms pagalbos priemonėms
	III lygmuo	Mokyklos Vaiko gerovės komisija - Pirminis vaiko SUP įvertinimas (gavus tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą) - Išsamus rezultatų aptarimas su pagalbos specialistais, mokytojais ir tėvais (globėjais, rūpintojais) - Dokumentų rengimas nukreipimui į AŠPT specialių ugdymo poreikių įvertinimui (esant poreikiui) - Išsamus tėvų (globėjų, rūpintojų) supažindinimas su parengtais dokumentais (individualių susitikimų metu). - Vaiko SUP įvertinimas AŠPT - AŠPT atlikto SUP įvertinimo ir pagalbos skyrimo dokumentų aptarimas - Mokytojų ir specialistų dirbančių su SUP turinčiu vaiku supažindinimas su dokumentais - Individualios pagalbos teikimo plano rengimo iniciavimas (IPTP) - Konsultacijų ir pratybų derinimas su AŠPT

		▪ Pagalbos plano įgyvendinimo stebėseną (esant poreikiui koregavimas) ▪ Individualaus pagalbos plano (IPP) rengimo organizavimas ir koordinavimas ▪ Saugios ir palankios vaiko ugdymui(si) aplinkos kūrimas
	IV lygmuo	Mokyklos vadovai ▪ Resursų efektyviam SUP vaiko ugdymui teikti skyrimas ▪ Prireikus kreipimasis į mokyklos savininką dėl papildomų resursų (pagalbos vaikui specialistų etatų steigimo, specialių mokymo priemonių įsigijimo ir kt.) ▪ Tinkamos ugdymo aplinkos užtikrinimas ▪ SUP vaikui pagalbos teikimo stebėseną (bendravimas su mokytojais, VGK nariais, tėvais (globėjais, rūpintojais) ▪ Sąlygų mokytojams, pagalbos specialistams įgyti papildomų kompetencijų darbui su SUP vaikais sudarymas
	V lygmuo	Kitų institucijų įtraukimas atsižvelgiant į patiriamų sunkumų pobūdį ir poreikį ▪ Anykščių švietimo pagalbos tarnyba (specialistų pagalba) ▪ Anykščių rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros vaikų raidos sutrikimų reabilitacijos skyrius (specialistų pagalba) ▪ Utenos apskrities Vaiko teisių apsaugos skyrius (vaiko teisių problemų sprendimas) ▪ Anykščių rajono socialinių paslaugų centras (socialinių problemų sprendimas) ▪ Nevyriausybinių organizacijų ir kt.

INDIVIDUALUS PAGALBOS TEIKIMO PLANAS (IPTP)

Data

Anykščiai

1. Bendrieji duomenys

Vaiko vardas, pavardė:
Gimimo data:.....
Grupės pavadinimas:.....
Pažymos dėl specialiojo ugdymosi ir švietimo pagalbos skyrimo data:
AŠPT išvada apie specialiųjų poreikių grupę:
AŠPT išvada apie specialiųjų poreikių lygį:.....
AŠPT išvada dėl specialiojo ugdymosi skyrimo:.....
IPTP plano įgyvendinimo trukmė:.....
IPTP plano įgyvendinimo rezultatų aptarimo periodiškumas/aptarimo datos:.....
Koordinatorius :

2. Vaiko galios

.....
.....
.....
.....
....

3. Problemos apibūdinimas, ugdymosi sunkumų aprašymas

.....
.....
.....
.....
....

4. Tėvų globėjų, rūpintojų lūkesčiai

.....
.....
.....
.....
....

5. Pagalbos tikslas ir uždaviniai

.....
.....
.....
.....

6. Ugdymo dalyvių veiklos, įgyvendinant IPTP

6.1. Grupėje taikytinos strategijos

	Veiklos	Teikiamos pagalbos apibūdinimas	Atsakingas asmuo
Ugdymosi metodų ir būdų pritaikymas	☐ Naudojami įprastiniai ugdymosi metodai ir būdai, epizodiškai taikomi alternatyvūs ugdymo metodai ir būdai ☐ Įprastiniai ugdymosi metodai ir būdai derinami su nuolat taikomais alternatyviais ☐ Alternatyvūs ugdymosi metodai ir būdai derinami su įprastiniais ☐ Alternatyvūs ugdymosi metodai ir būdai		
Ugdymosi priemonių (žaislų, daiktų ar mokomosios medžiagos, padedančios ugdyti reikalingus gebėjimus) parinkimas, pritaikymas, rengimas/kūrimas	☐ Šalia bendrųjų ugdymo priemonių papildomai naudojamos specialiosios mokymo priemonė ☐ Specialiosios mokymo priemonės derinamos su bendrosiomis ugdymo priemonėmis ☐ Naudojamos individualiai parengtos/pritaikytos ar/ir sukurtos ugdymo priemonės, specialiosios mokymo priemonės		
Ugdymosi vietos parinkimas ar/ir aplinkos pritaikymas	☐ Parenkama tinkama vieta grupėje ☐ Pritaikoma tinkama vieta grupėje ar parenkama ugdymo vieta atskirame kabinete ☐ Specialiai sukuriamas individuali ugdymosi aplinka		

Ugdymuisi skirtų techninės pagalbos priemonių reikmė	☐ Techninės pagalbos priemonės naudojamos per kai kurias veiklas/pratybas ☐ Techninės pagalbos priemonės naudojamos per visas veiklas/ pratybas ☐ Techninės pagalbos priemonės ar/ir jų deriniai naudojami nuolat (ne tik veiklų/pratybų metu)		
Pagalba vaikui grupėje	☐ Pagalba vaikui laikantis dienotvarkės ☐ Pagalba vaikui ugdomosios veiklos metu		
Kiti veiksmai			

6.2. Švietimo pagalbos specialistų teikiama pagalba ugdymo įstaigoje, jos intensyvumas

	Veiklos	Periodiškumas/data, laikas	Specialistas
Pagalba vaikui			
Pedagogų ir kitų ugdyme dalyvaujančių darbuotojų konsultavimas			
Tėvų (globėjų, rūpintojų) konsultavimas			

6.2.1. Sudaromas užsiėmimų tvarkaraštis

Specialistas	Savaitės diena	Laikas

6.3. Įstaigos administracijos bei VGK pagalba

	Veiklos	Periodiškumas/data, laikas	Atsakingas asmuo
VGK organizuojamas pagalbos teikimas	☐ IPTP rengimo iniciavimas ☐ IPTP įgyvendinimo stebėseną ☐ IPP rengimo organizavimas ir koordinavimas.		
VGK bendradarbiavimas su AŠPT dėl pagalbos teikimo	☐ Konsultacijų derinimas ☐ Pratybų derinimas		
Tarpinstitucinis bendradarbiavimas			
Pedagogų kvalifikacijos kėlimas, konsultavimas	☐ Metodinė pagalba pedagogui (pasitarimai su kolegomis, švietimo pagalbos specialistų konsultacijos)		
Pagalba šeimai	☐ Individualios konsultacijos ☐ Socialinė ir pedagoginė pagalba šeimai		
Kita pagalba			

6. 4. Tėvų (globėjų, rūpintojų) organizuojama pagalba vaikui

	Veiklos	Periodiškumas
Skirtas psichologinės, medicininės, specialiosios pedagoginės pagalbos teikimas		
Bendradarbiavimas su ugdymo įstaiga		
Tėvų (globėjų, rūpintojų) organizuojama pagalba vaikui ne ugdymo įstaigoje		

Kita tėvų(globėjų, rūpintojų) pagalba		
---	--	--

6.5. Kitų institucijų pagalbos reikmė:

- ☐ Vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimas Anykščių švietimo pagalbos tarnyboje (AŠC)
- ☐ Vaiko raidos, emocijų-elgesio sunkumų įvertinimas Ankstyvosios reabilitacijos centre (ARC)
- ☐ Vaiko raidos, emocijų-elgesio sunkumų įvertinimas Anykščių rajono savivaldybės pirminės sveikatos priežiūros vaikų raidos sutrikimų reabilitacijos centre (AVRSRC)
- ☐ Kitų įstaigų/organizacijų pagalba (Vaiko teisių apsaugos skyrius, socialinių paslaugų centras, nevyriausybinės organizacijos ir kt.

.....

.....

.....

**UGDYMO ĮSTAIGA
RŪPINTOJAI)**

TĖVAI (GLOBĖJAI,

(VGK pirmininkas, v. pavardė, parašas)

(vardas, pavardė, parašas)

(data)

(data)

7. IPTP koregavimas (esant poreikiui)

Data	Stebėsenos rezultatas	Pokyčiai	Atsakingas

UGDYMO ĮSTAIGA

TĖVAI (GLOBĖJAI, RŪPINTOJAI)

(VGK pirmininkas, v. pavardė, parašas)

(vardas, pavardė, parašas)

(data)

(data)